

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.X.37.837/2019/6.

A tanács tagjai: . Zanathy János
a tanács elnöke
. Magyarfalvi Katalin
előadó bíró
. Farkas Katalin
bíró

A felperes:

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala VIII. Kerületi Hivatala

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 23.K.30.410/2019/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 23.K.30.410/2019/ 8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] Az elsőfokú nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv - a felperessel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 96/B. §-a alapján kezdeményezett adategyeztetési eljárás eredményeként, a felperes fellebbezése alapján - 2017. október 20-án határozatot hozott, amelyben az 1975. június 16. és 2016. december 31. közötti időszakra 32 év 138 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati időt, valamint keresőtevékenységgel járó biztosítási, vagy azzal egy tekintet alá eső szolgálati időt jegyzett be a nyilvántartásba.
- [2] A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot - a Tny. 42. § (2) bekezdése, 37. §-a (4) bekezdése, 38. § (2)-(3) bekezdése alkalmazásával - megváltoztatta, megállapította, hogy a felperes a fenti időszakban 33 év 139 nap szolgálati és ugyanennyi nők kedvezményes öregségi nyugdíjára jogosító idővel, ezen belül 30 év 213 nap keresőtevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal szerzett szolgálati idővel rendelkezik. A határozat indokolása szerint a felperes fellebbezésében megjelölt 1992. január 1. és 1996. december 31., valamint 1998. január 1. és február 28. közötti, egyéni vállalkozóként eltöltött időszakból az 1996. január 1. és december 31. közötti időszakot a NAV által lefolytatott ellenőrzés és a becsatolt

bevallás alapján beszámították a szolgálati időbe, a további időket azonban - a Nyilvántartási Osztály és a NAV adatközlése, valamint a felperes által csatolt okiratok alapján - nem lehetett elismerni. A felperes a vitás időszakban bevallást nem teljesített, a folyószámlán terhelés nem található, a személyi jövedelemadó (szja.) bevallások az egyéni vállalkozói szja-köteles jövedelemről szólnak, a bevallott és befizetett járulékokról nem tartalmaznak adatot. Az elismerni kért időszakban a nyugdíjjárulék megfizetése nem igazolt, bevallás hiányában a felperes folyószámláján terhelés, járulék-előírás, ennek hiányában járulékfizetés sem történt. Az 1996. év azért került elismerésre, mert az 1997. november 30-i, 177.462 forint összegű túlfizetés megfelelt a NAV által a 2001. évi utólagos ellenőrzés során előírt 1996. évi járulékok összegének.

A felperes keresete és az alperes védírata

- [1] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát azért kérte, mert az alperesnek az 1992. január 1. és 1995. december 31. közötti időszakot a rendelkezésre álló okiratok alapján szolgálati időként el kellett volna ismernie. Hivatkozott arra, hogy bevallást nemcsak 1996. évre, hanem 1992. és 1995. évekre is benyújtott, amelyekben - az alkalmazottja (testvére) mellett - rá vonatkozó járulékfizetési adatok is szerepelnek. Az általa csatolt okiratokkal igazolta, hogy a bevallási, befizetési kötelezettségét teljesítette, az adóhatósági iratokból megállapítható az is, hogy túlfizetései is voltak. A felperes a fentiekkel összefüggésben sérelmezte, hogy az alperes a tényállás megállapítási és az indokolási kötelezettségének nem tett eleget.
- [2] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata ténybeli és jogi indokai fenntartásával. Kiemelte, hogy a Nyilvántartási Osztálya és a NAV adatszolgáltatása szerint a vitatott években a felperestől járulék bevallások nem érkeztek, az szja. bevallások nem minősülnek járulék bevallásának; a bevallás hiányában teljesített befizetések - a Kúria Mfv.III.10.824/2010/4. számú ítéletében is rögzítetten - nem minősülnek járulékoknak, ezért arra szolgálati idő elismerése iránti igény sem alapítható.

Az elsőfokú ítélet

- [3] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a társadalombiztosítási határozatokat - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 50. §-a és 72. § (1) bekezdés e) pont eb) alpontja megsértése miatt - hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte.
- [4] Megállapította, hogy a felperes igénye elbírálásához a Tny. 37. § (4) bekezdése alapján a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (T). végrehajtásáról szóló 89/1990. (V. 1.) MT. rendelet (R.) 126. § (7) bekezdés b) pontját kellett alkalmazni, amely szerint szolgálati időnek számít az az idő, amely alatt az egyéni vállalkozó biztosított volt, feltéve, hogy erre az időre utána járulékot fizettek; a T. 10. § (2) bekezdése alapján a biztosítás kiterjed az egyéni vállalkozóra.
- [5] A bíróság szerint a másodfokú határozat iratellenesen tartalmazta, hogy a felperes által befizetett járulékokról nem állt rendelkezésre adat. A csatolt adóbevallások közül az 1994. és 1995. évben szerepel a nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék összege, a felperes ezen túl csatolta az Egészségbiztosítási Pénztár számára 1992., 1995. és 1997. években történt befizetéseket igazoló csekket is.
- [6] Az ítéleti érvelés szerint nem volt elfogadható az alperes azon érvelése, hogy a szolgálati idő megállapításához "annak bevallása" elengedhetetlen feltétel. A Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet (Tnyvhr.) 35. § (1) bekezdése és az R. 126. § (7) bekezdés b) pontja egyértelműen a járulékfizetési kötelezettség teljesítéséhez kötik a szolgálati idő elismerését, a feltétel tehát nem a bevallás benyújtása, hanem a járulék befizetése. A Kúria alperes által felhívott határozatának "jogalapja" szintén a Kr. 35. § (1) bekezdése, amely a szolgálati idő elismerésének

feltételeként a befizetést és nem a bevallást írja elő. Az az álláspont, hogy a járulékalap és a fizetendő járulék összege járulékbavallás hiányában nem állapítható meg, nem fogadható el, az adóbevallások és a T.-nek a járulék kiszámítására irányadó szabályai ugyanis az alperes rendelkezésére állnak.

- [7] A bíróság szerint a fenti jogértelmezést támasztja alá az adóhatóság 2001. évi, 1996. évre vonatkozó utólagos adómegállapítása is. Az egyéni vállalkozók járulék befizetésének ellenőrzését az adóhatóság végzi ugyan, a járulék- és az adó megfizetés azonban nem értékelhető azonos módon, a járulékbefizetés szabálytalanságának következménye ugyanis, amennyiben a szabálytalanságra csak a befizetés után évtizedekkel derül fény, az öregségi nyugdíj összegének jelentős csökkenése lehet. Ezért az alperest a szolgálati idő megállapítása terén az adóhatóságnál szélesebb körű, speciális bizonyítási kötelezettség terheli, a bizonyítási nehézség körében nem köti az adómegállapítási jog elévülése. Az alperesnek ezért, okiratok hiányában a felperes által csatolt adóbevallásokat és a csekk befizetéseket kellett volna vizsgálnia.
- [8] A bíróság rögzítette, hogy a felperes a vitás időszakban alkalmazottat is foglalkoztatott, így az 1988. január 1. és 1992. február 29. közötti időszak kereseti adatairól a T. 120/A. § (1) bekezdése alapján munkabér- jövedelemigazolást volt köteles a telephely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságnak továbbítani. Ezen adatszolgáltatási kötelezettségének a felperes nem tett eleget. A felperes a T. 103/D. § (8) bekezdés szerinti nyilvántartási és megőrzési kötelezettsége teljesítését is elmulasztotta, amely mulasztás az ő terhére esik. Ez a mulasztás azonban, kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában nem vezet a járulékbefizetéssel igazolt szolgálati évek figyelmen kívül hagyásához.
- [9] A társadalombiztosítási igazgatósághoz 1995. évre "Jegyzék a biztosítottak bejelentésére és a járulékok bevallására" címmel benyújtott okirat csak a felperes alkalmazottjának járulék bevallását igazolja, a jelen eljárásban bizonyító erővel nem bír. Az a - felperes által hivatkozott - tény, hogy a munkáltató törzsszáma folyamatosan változatlan volt, szintén nem bizonyítja a járulékfizetési kötelezettség teljesítését.
- [10] A bíróság az elrendelt új eljárásban az alperes kötelezettségeként a felperes adóbevallásaiban szereplő járulék összegek és a csekkeken szereplő összegek vizsgálatát írta elő azzal, hogy amennyiben a vitatott időszakra eső járulékösszeg befizetése igazolt, akkor a járulékfizetéssel fedezett időszakot szolgálati időként figyelembe kell venni.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte a Tny. 43. § (2) bekezdése, 38. § (2) bekezdés a) pontja és a T. 103/D. § (8) bekezdése megsértésére hivatkozva.
- [12] Álláspontja szerint a bíróság tévesen értelmezte a Tny. 37. § (4) bekezdését akkor, amikor az egyéni vállalkozó szolgálati idejének elismerhetőségét illetően nem a Tny. 38. § (2) bekezdéséből és azzal összefüggésben nem a Tny. 37. § (4) bekezdésében adott felhatalmazás folytán alkalmazandó T. 103/D. § (8) bekezdéséből indult ki, hanem a T. 126. § (7) bekezdés b) pontjából és az R. 171. § (1) bekezdéséből. A bíróság a felperes csekk befizetéseit tévesen tekinti járulék befizetésnek, bevallás nélkül a befizetések jogcím nélküliek, túlfizetésről, hiányról csak bevallás ismeretében lehet beszélni, és a befizetést is csak bevallás megléte esetén lehet járuléknak tekinteni.
- [13] A bíróság tévesen von párhuzamot az APEH 2001. évi ellenőri tevékenysége és az alperes jelenlegi hatásköre között, az alperes és jogelődje hatásköre a járulékfizetési, bevallási kötelezettség ellenőrzésére éppen 1999. január 1-től szűnt meg. Ezen időponttól - a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 4. § r) pontja alapján - a járulékokkal kapcsolatos ügyekben az állami adóhatóság járulékidzgatóságai járnak el, az alperes hatáskörét szabályozó Tnyvhr. 3. §-a ilyen

feladatot nem szabályoz.

- [14] Végül az alperes hivatkozott arra is, hogy a tényállás tisztázási kötelezettségének a NAV és a belső nyilvántartási szakegysége megkeresése útján eleget tett és indokát adta annak, hogy a NAV bevételek miért nem vehetők figyelembe.
- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a BH 2011.318. számon közzétett döntés tényállása a jelen ügyben irányadó tényállástól eltér, a Kúria határozatára egyebekben az alperes kizárólag a védiratában hivatkozott. Eltérő tényállású ügyek jogi megítélése nem lehet egyező, eltérő tényállásból eltérő ténybeli és jogi következtetések vonhatók le, különös tekintettel arra, hogy az alperes nem jelölt meg olyan jogszabályi rendelkezést, amely az ügyben kötött bizonyítást írta elő. A Kúria döntését azért sem lehet irányadónak tekinteni, mert az nem jogegységi határozat, az alperes a felülvizsgálati eljárásban egyébként sem jelölhet meg olyan adatokat, jogi érveket, amelyeket korábban nem hozott elő.
- [16] Az alperes határozatából nem állapítható meg, hogy a becsatolt bizonyítékait miért nem vizsgálták. A bíróság helytállóan rendelkezett úgy, hogy az alperes vizsgáljon és értékeljen minden adatot, amely fellelhető. Végül a felperes kiemelte, hogy bízott abban, hogy a bevallási és befizetési kötelezettségei teljesítésére vonatkozó bizonyítékok a nyilvántartásra és ellenőrzésre jogosult és köteles hatóságoknál a régmúlt évekre is megtalálhatók és abban is, hogy az adatszolgáltatása hiányainak pótlására időben felhívják. Mivel az alperes eljárása során nem vizsgált meg minden adatot és a Ket. 56. § (1) bekezdése, valamint a 72. § (1) bekezdése megsértését nem indokolta, továbbá a jogerős ítélet indokait sem cáfolta, az ítéletet hatályában fenn kell tartani.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [17] A Kúria egyéni vállalkozói jogviszony 1992. január 1. és 1994. december 31. közötti időszakának szolgálati időbe való beszámítása tárgyában folyamatban volt perben, az alperes által is felhívott Mfv.III.10.824/2010/4. számú ítéletében korábban iránymutatást adott arról, hogy milyen jogkövetkezmennyel járhat, ha az egyéni vállalkozó nem tesz eleget a T. 103/D. § (8) bekezdésében írt, a társadalombiztosítási igazgatási szerv felé fennálló bevallási kötelezettségének. A Kúria rámutatott arra, hogy a járulékbevallás megléte a szolgálati idő és a nyugellátás összegének számításakor elengedhetetlen. A perbeli esetben a felperes által befizetett összegek jogcímének beazonosítása, éves, illetve havi bontásban történő elkülönítése a bevallási kötelezettség teljesítésének hiányában nem volt lehetséges, a járulékfizetési kötelezettség az igény előterjesztésekor már nem volt teljesíthető, a havi kereset, jövedelem összege nem volt megállapítható. A Kúria rámutatott arra, hogy a fenti körben a mulasztás a felperes terhére esett, annak következtében részére szolgálati időt, függetlenül attól, hogy adóhátraléka nem volt és annak ellenére, hogy utóbb (2007-ben) társadalombiztosítási járulék túlfizetést mutattak ki, szolgálati idő elismerésére nem volt lehetőség.
- [18] A Kúria fenti ítéletében kifejtettek a jelen ügyben is irányadók: a jelen ügy felperese részben azonos időszakban (1992. január 1.-1995. december 31.) fennállt azonos jogviszony (egyéni vállalkozói jogviszony) szolgálati időkénti elismerését kérte, a társadalombiztosítási szerv a beszámítást azonos okból, a T. 103/D. § (8) bekezdésében írt bevallási kötelezettség elmulasztásával összefüggésben, amiatt mellőzte, mert annak hiányában, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján a nyugdíjjárulék megfizetésének tényét nem lehetett megállapítani.
- [19] A közigazgatási és munkaügyi bíróság tévesen, a Kúria fenti határozatával ellentétesen jutott arra a következtetésre, hogy a T. 103/D. § (8) bekezdésében foglalt kötelezettség felperes által történt elmulasztása azért nem zárhatta ki a szolgálati idő elismerését, mert jogszabály kifejezetten nem tartalmaz ilyen jogkövetkezmenyt. Az alperes a vitatott időszakot - a Tny. 38. § (2) bekezdés alapján - azért nem ismerte el szolgálati időnek, mert ezen időszakra a főállású egyéni vállalkozó felperes járulékbevallást az alperes Nyilvántartási Osztálya és a NAV adatközlése szerint sem teljesített, a

bevallás hiányában eszközölt befizetésekre pedig szolgálati idő elismerése iránti igény nem alapítható.

- [20] A felperes által csatolt okiratokat a bíróság sem találta alkalmasnak arra, hogy a nyugdíjjárulék alapot képező jövedelem megfizetésének tényét megállapítsa. A bíróság az alperest az alapul szolgáló jogszabályok megjelölése nélkül, tévesen kötelezte arra, hogy az 1994. és 1995. évi adóbevallások és a felperes által csatolt, társadalombiztosítási szervekhez (Budapesti és Pest Megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság, Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztár) és az adóhatósághoz teljesített befizetéseket igazoló csekkek adatainak egybevetésével, az adóhatóság 2001. évi eljárásához hasonlóan vizsgálja a járulékfizetéssel „fedezett” időszakokat. Az 1996-os év szolgálati időkénti elismerésére azért kerülhetett sor, mert az adóhatóság az általa 2001-ben lefolytatott utólagos ellenőrzés során az elévülési időn belül járulékfizetési kötelezettséget írt elő; a korábbi időszakot illetően erre nem került sor. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a társadalombiztosítási szervhez teljesített befizetések jogcíme bevallás és járulékelfőírás hiányában nem azonosítható. Járulék előírására bevallás, vagy ellenőrzés alapján kerülhet sor, az 1992-1995 évekre vonatkozóan ellenőrzésre és járulék megállapítására a társadalombiztosítási szervek eljárásában nincs jogszabályi lehetőség, így az alperes a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt további bizonyításra kötelezhető.
- [21] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és - tekintettel arra, hogy a társadalombiztosítási határozat a keresettel támadott körben nem jogszabálysértő -, a keresetet elutasította.

Záró rész

- [1] Az alperes az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem érvényesített, ezért a Kúria e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.
- [2] A Kúria az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.
- [3] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Kp 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [4] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. február 26.

. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő